

Mellan hopp och förtivlan

Svarskatt

2020-12-31

Anarchist Archive

anarchist-archive.org · anarchist-archive@riseup.net

Det sägs ibland att hoppet är det sista som överger en, men det stämmer inte. Ibland kan hoppet tvärtom vara en av de första som flyr skutan, vid minsta antydning till storm. Vi känner alla till berättelser om superhjältar som aldrig förlorar (eller återfår) hoppet och lyckas övervinna allt motstånd. Som mot alla odds hittar dödsstjärnans svaga punkt och håller handen stadig i det avgörande ögonblicket. Men i verkligheten, i vardagen, kan hoppet ofta vara som en fjäril med vingar så nätta att minsta vindpust styr den ur kurs.

Själv är jag också förbannat trött på att hoppas en sak och tro något annat. Det är som när en expertkommentator i sportstudion blir tillfrågad om det egna favoritlagets chanser i en kommande match, och plötsligt tar på sig båda hattarna samtidigt: "Jag tror att det blir förlust, men hoppas på seger".

Roland Paulsen fångade det där i ett samtal för nåt år sen, i en diskussion som berörde vad ett gott samhälle är för något. Han sade något i stil med att ett av de viktigaste måtten är skillnaden mellan vad som är och vad som skulle kunna vara. För någon i den politiska mitten eller för privilegierade personer är fattigdom, våld och förtryck mestadels abstraktioner och små störningar i en annars relativt välfungerande värld. Även när de får mer utrymme, så befinner sig lösningarna på problemen inom redan existerande institutioner och system. Det är bara att vrida på en ratt.

Fantasin är ytterst begränsad för de som representerar mitten. Men det som är lätt att glömma är att det till synes därför också blir ett mindre glapp mellan det som är och det som skulle kunna vara. Oförmågan att se alternativ blir den perfekta medicineringen mot radikalpolitisk depression. Tvärtom är det förstås extra jobbigt för de som ändå ser möjligheterna för en helt annan värld, när saker och ting inte bara är så jäkla långt ifrån vad de kunde vara, utan också på många fronter verkar röra sig åt fel håll.

Det är därför ett optimistiskt utspel ibland kan få motsatt effekt mot den avsedda, och kännas som en käftsmäll. Jag har själv gjort mig skyldig till det där. Och missförstå mig rätt – det är inget fel med optimism. Vi behöver alla lite pepp då och då, men ibland så faller optimismen på sitt eget grepp, just eftersom den påminner om hur stort gapet är mellan de där två världarna. Jag vet redan, liksom, jag fattar – saker är kassa som fan, och jag vill inte höra om hur mycket bättre de kunde vara.

Hur ta sig ur det här dilemmat? Hur sluta vara en rymdfarkost på drift, utan bränsle, med allt mindre syre i tanken, om till och med själva hoppet blivit till en fiende? I samband med nyårskrönikor brukar folk slå på stort – det nya året ska bli bättre, det är nu det vänder, alla kamper ska vinnas. Men jag tror att om en vill börja överbygga gapet mellan det som är och det som skulle kunna vara, om en känner sig frustrerad, nedslagen, överväldigad och utbränd av allt som snurrar runtomkring en, då är det inte de här stora proklamationerna som hjälper – de är snarare en del av problemet.

Istället för att framställa det nya året som något potentiellt storslaget, kan en

se framtiden som något litet och kontinuerligt. Istället för slaget om dödsstjärnan, istället för definitiva slutstrider och stora flottor, se det som livet på en bortglömd planets smågator. Steget till att störta alla världens tyranniska system kan kännas stort, men jag lovar att det bara bakom hörnet finns en början på något positivt – i trappuppgången eller kvarteret, vid fikabordet på jobbet, med polarna, eller i en lokal förening. Där finns mötena, där finns de riktiga problemen, men där finns också ett löfte om både kamp och gemenskap som omedelbart kan förbättra vår situation och skänka extra mening och glädje i tillvaron.

Vad andra ska göra och hur det ska gå till kan jag inte säga, men jag tänker börja där – det är bara några vingslag bort och den här fjärilen-ur-kurs kan tänka sig att försöka. Fuck 2020. Fuck 2021. Den här skålen utbringar jag varken för året som gått eller året som kommer. Den är för de små stora saker jag längtar efter i min vardag. Vännerna, familjen, organisering kring frågor och med människor som betyder något för mig. När en får fotfäste i de här sakerna, blir de stora frågorna sedan också något mindre, mer hanterliga.

Och till slut, en liten teori. Kanske ska vi inte behandla "hopp" som något vi spikar upp på väggen och tittar på, helt oberoende av hur illa det rimmar med det som händer omkring oss, tills det blir en hånfull gestalt som driver med oss från sin upplugna plats. Kanske ska vi istället låta hoppet falna lite ibland, komma och gå, och istället odla det i de här mindre sammanhangen som vi kan ro över. Låta det växa på en grogrund av vardaglig gemenskap och solidaritet. Inte dra upp det från ovan, utan lyfta det nerifrån och låta det explodera i skyn när det känner för det.

Eller vore det att hoppas på för mycket?